

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19045/2023
Рев 19320/2023
15.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Богољуб Вукасовић, адвокат из ..., против тужених ББ, ВВ и ГГ из ..., које заступа пуномоћник Вељко Милосављевић, адвокат из ... и Града Крагујевца, кога заступа Градско правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужених ББ, ВВ и ГГ, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2435/22 од 27.09.2022. године и решења Вишег суда у Крагујевцу Гж 2296/23 од 22.03.2023. године, у седници одржаној 15.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених ББ, ВВ и ГГ, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2435/22 од 27.09.2022. године у преиначујућем делу става другог изреке у погледу накнаде за претрпљене физичке болове и трошкове поступка, као и у ставу четвртом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужених ББ, ВВ и ГГ, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2435/22 од 27.09.2022. године, у преосталом делу.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених ББ, ВВ и ГГ изјављена против решења Вишег суда у Крагујевцу Гж 2296/23 од 22.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П 2285/17 од 28.09.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле и тужени обавезани да тужилји солидарно накнаде нематеријалну штету за претрпљене физичке болове 72.000,00 динара, за претрпљени страх 128.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због наружености 72.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због умањења животне активности 72.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 28.09.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је део тужбеног захтева тужиле за разлику од износа досуђених претходним ставом изреке до тражених на име претрпљених физичких болова за 178.000,00 динара, на име претрпљеног страха за 72.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због наружености за 28.000,00 динара

и за претрпљене душевне болове због умањења животне активности за 28.000,00 динара све са законском затезном каматом од 28.09.2021. године као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиљи солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 271.100,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2435/22 од 27.09.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе тужиље и тужених и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке и делу става другог изреке који се односе на накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности и претрпљени страх. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу, тако што су обавезани тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате за претрпљене физичке болове 120.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености 40.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 28.09.2021. године до исплате, док је тужбени захтев одбијен као неоснован за претрпљене физичке болове за износ од још 130.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености за износ од још 60.000,00 динара са законском затезном каматом и тужени су обавезани да тужиљи накнаде трошкове парничног поступка солидарно у износу од 235.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбачена је као недозвољена жалба тужиље у делу који се односи на став први изреке првостепене пресуде. Ставом четвртим изреке, одбачена је као недозвољена жалба тужених ББ, ВВ и ГГ у делу који се односи на став други изреке првостепене пресуде. Ставом петим изреке, одбијени су као неосновани захтеви тужиље и туженог Града Крагујевца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени ББ, ВВ и ГГ су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Решењем Основног суда у Крагујевцу П 2285/17 од 30.01.2023. године, одбачен је предлог пуномоћника тужених ББ, ВВ и ГГ, за понављање поступка правноснажно завршеног пресудом Основног суда у Крагујевцу П 2285/17 од 28.09.2021. године, преиначене пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2435/22 од 27.09.2022. године, као непотпун.

Решењем Вишег суда у Крагујевцу Гж 2296/23 од 22.03.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужених ББ, ВВ и ГГ и потврђено првостепено решење.

Против правноснажног решења донетог у другом степену тужени ББ, ВВ и ГГ су изјавили благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду и решење на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. и 420. став 3. и 5. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон) и утврдио да је ревизија тужених ББ,

ВВ и ГГ изјављена против правноснажне пресуде делимично неоснована, а делимично недозвољена, док је ревизија изјављена против решења неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Осим наведене битне повреде, ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП могу бити битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 6, 8, 10. и 11. овог закона, под условом да су истицане у жалби, односно да су учињене у поступку пред другостепеним судом, као и битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. овог закона које су учињене у поступку пред другостепеним судом. Ревизијом се посебно не указује на битне повреде одредаба парничног поступка које су у члану 407. став 1. тачка 2. ЗПП предвиђене као разлог за овај ванредни правни лек, а битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 7. и 12. ЗПП, на које се ревизијом посебно указује, нису прописане као ревизијски разлог. Наводи о битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 320. ЗПП (поновно отварање расправе) и додели предмета у рад другој судији нису од значаја, јер се не ради о повредама учињеним у поступку пред другостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је дана 09.02.2016. године, крећући се тротоаром у улици ... код кућног броја ..., закачила ногом жицу која је штрчала на тротоару, саплела се и пала и том приликом задобила тешке телесне повреде. Тужени ББ, ВВ и ГГ су поставили предметну ограду од панела и жице која је у знатној мери заузимала тротоар, а жице су излазиле из габарита ограде и додатно отежавале кретање пешака. Ограду око свог објекта тужени су поставили по налогу из закључка Грађевинског инспектората – Одељења за инспекцијски надзор градске управе Града Крагујевца од 11.05.2006. године. Тужила је услед повређивања трпела физичке болове и страх одређеног трајања и интензитета, а због задобијених тешких телесних повреда код тужиле постоји наруженост лаког степена и умањење животне активности од 5%, што је утврђено оценом налаза и мишљења вештака медицинске струке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да су тужени одговорни за штету проузроковану тужилу и то тужени ББ, ВВ и ГГ на основу члана 174. Закона о облигационим односима, као имаоци опасне ствари, јер су поставили ограду са жицом која је излазила из габарита и у знатној мери заузимала тротоар отежавајући кретање пешака, док је тужени Град Крагујевац одговоран по одредбама Закона о комуналним делатностима, будући да је дужан да одржава предметну улицу и тротоар као њен саставни део намењен кретању пешака. Допринос тужиле предметној штети је процењен са 20% у смислу члана 192. ЗОО, јер је у датој ситуацији морала показати повећану пажњу. Применом правила из члана 200. Закона о облигационим односима првостепени суд је одмерио правичну новчану накнаду за сваки од тражених видова накнаде нематеријалне штете, док је другостепени суд преиначио првостепену пресуду у погледу висине досуђене накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове и за претрпљене душевне болове због наружености. У преосталом делу првостепена пресуда је потврђена.

По оцени Врховног суда неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, којима се заправо оспорава доказни поступак и врши анализа изведених доказа указивањем да у конкретном случају не постоје материјални докази да се тужила повредила на делу тротоара код ограде тужених ББ, ВВ и ГГ. Начело слободне оцене доказа карактерише одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази. Слободна оцена доказа значи вредновање доказа на основу којег суд „по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа као целине“, те на основу резултата целокупног поступка, одлучује које ће чињенице узети као доказане. Суд слободно формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама оценом изведених доказа и у конкретном случају суд је своју оцену тих доказа детаљно образложио, па је на основу резултата целокупног поступка по свом уверењу закључио о основу одговорности тужених ревидената. Зато су као неосновани оцењени сви наводи ревизије којима се оспорава утврђено чињенично стање. Правилно је другостепени суд применио материјално право из члана 200. Закона о облигационим односима када је преиначио првостепену пресуду и утврдио висину правичне новчане накнаде за претрпљене физичке болове у износу од 150.000,00 динара, имајући у виду утврђени интензитет и трајање ових болова који су наступили због повређивања тужиле, примењујући затим умањење од 20% колико је утврђен допринос тужиле штети (подељена одговорност) сходно одредби члана 192. ЗОО. Правична накнада нематеријалне штете као облик отклањања штетних последица, састоји се у исплати суме новца као сатисфакцији за претрпљену нематеријалну штету, да би се код оштећеног успоставила психичка и емотивна равнотежа која је постојала пре штетног догађаја, у мери у којој је то могуће не погодујући тежњама које нису спојиве са њеном природом и сврхом. Поред наведеног, правилно је другостепени суд одбацио као недозвољену жалбу тужених ББ, ВВ и ГГ изјављену против става другог изреке првостепене пресуде, јер тужени нису имали првог интереса да првостепену пресуду побијају жалбом у делу којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле.

На основу члана 414. став 1. у вези члана 420. став 6. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије изјављене против пресуде у преосталом делу на основу члана 410. став 2. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Према члану 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра, по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој парници поднета је 08.03.2016. године, са тужбеним захтевом за накнаду нематеријалне штете. Вредност предмета спора побијаног дела износи 240.000,00 динара (износи досуђени за претрпљени страх 128.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због наружености 40.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због умањења животне активности 72.000,00 динара). Како се у конкретном случају ради о имовинско-правном спору који се односи на потраживање у новцу, у коме вредност предмета спора побијаног дела очигледно не прелази динарску

противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена. У овом случају, одлука је у погледу накнаде за претрпљене душевне болове због наружености преиначена у корист ревидената – тужених, смањењем висине накнаде на износ од 40.000,00 динара, те им право није ни ускраћено нити смањено, па из тог разлога ревизија тужених у наведеном делу није дозвољена ни по члану 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку.

На основу члана 413. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Побијаним решењем Вишег суда у Крагујевцу Гж 2296/23 од 22.03.2023. године, правоснажно је одбачен предлог тужених ББ, ВВ и ГГ, за понављање правоснажно окончаног поступка као непотпун. Предлог за понављање поступка поднет је на основу члана 426. став 1. тачка 2. и тачка 10. ЗПП. Поступак који је одлуком суда правоснажно окончан може да се по предлогу странке понови ако: странци незаконитим поступањем, а нарочито пропуштањем достављања, није било омогућено да расправља пред судом (члан 426. став 1. тачка 2. ЗПП) и ако странка сазна за нове чињенице или нађе или стекне могућност да употреби нове доказе на основу којих је за странку могла да буде донета повољнија одлука да су те чињенице или докази били употребљени у ранијем поступку (тачка 10.). Како је одредбом члана 429. став 2. ЗПП прописано да се у предлогу за понављање поступка морају навести законски основ по коме се тражи понављање, оконости из којих произилази да је предлог поднет у законском року и докази којима се поткрепљују наводи предлагача, а одредбом члана 430. став 1. тог закона да ће непотпуне (члан 429. став 2.) предлоге за понављање поступка одбацити решењем првостепени суд без одржавања рочишта, то је супротно наводима ревизије, правилно одбачен предлог за понављање поступка, као непотпун. У предлогу нису наведени нови докази, нити поткрепљени наводи предлагача да су тужени онемогућени да расправљају пред судом, већ се указује да је током првостепеног поступка дошло до пропуста поводом доделе предмета у рад судији, као и да нису изведени докази које су тужени у поступку предлагали. Ревизијским наводима понављају се жалбени наводи који су били предмет правилне оцене од стране другостепеног суда који је у образложењу решења оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, па нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. ЗПП учињене у поступку пред другостепеним судом, на коју се наводима ревизије указује.

Имајући у виду наведено Врховни суд је на основу члана 414. став 1. у вези члана 420. став 6. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић